

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 155 (3317) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Megsemmisítették a németek a cataniai lapályon partraszállt és leugrott ellenséges csapatokat

— Szicília nyugati partjain is várható partraszállás. Lentini vidékén súlyos harcok dúlnak. Alexander tábornok Sziciliába érkezett

Berlin. (Interinf.): Sziciliából kapott legutóbbi jelentések szerint a partraszálló csapatok segítségére ejtőernyős kötelékek szálltak le. Az újabb leszállási kísérletek a cataniai lapály szélén történtek. Ezzel a leszállással a kitérített célokat elérni az éjszakai vállalkozások során egyáltalán nem sikerült. Az itt álló német kötelékek villámszerűen gyors ellentámadással azonnal körülzárták a leszállt ellenséges csapatokat és rövid csatákban egész szűk területre szorították őket össze. A leszálló csoport már a leugrásnál érzékeny veszteséget szenvedett. A kilátástalan helyzetbe került csoportból néhányan feltartott kézzel, fehér kendőt lobogtatva indultak a német csapatok elé. Amikor a német katonák gyanútlanul eléjük mentek, a partraszálló csoportból kézigrántásokat dobáltak rájuk. Ezt a pillanatot az ellenséges katonák gyors kitérési kísérletre használták fel. A német katonák meggyűlölték ezt a tervet is. A német csoport villámgyorsan földrevetette magát és ismétlopisztolyaik tüzevel sálkban tartotta az ellenséges ejtőernyősöket, mindaddig, míg az utolsó szál emberig meg nem tisztították a terepet.

Súlyosan megfizettek cataniai kísérletükért az angolszászok

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: Brit ejtőernyős vadászok Szicília keleti részén, a cataniai lapályon, két szomszédos ponton hajtották végre vállalkozásukat, amelyek teljes mértékben megzúsultak. A leugrott és partraszállt csoportokat azonnal körülzárták és rövid harcok után megsemmisítették. A helyzet már a kora hajnali órákban tisztázódott. A brit kudarc méreteire jellemző, hogy sok különleges ejtőernyős vállalkozásra alkalmas felszereléssel ellátott foglyon kívül brit anyagezállító vitelű repülőgépek jutottak német kézre. Az angolszászok sok foglyot, halottat és sebesültet veszítettek és súlyosan megfizették azt a kísérletüket, hogy nyugtalanságot keltsenek. Siracusa vidékén a német és olasz csapatok továbbra is ellenállnak és megakadályozzák az ellenség azon kísérletét, hogy a tengelyes csapatok vonalát áttörjék.

Róma. (Bud. Tud.): A Popolo di Roma arra számít, hogy az ellenség Szicília nyugati partján is újabb partraszállást kísérel meg. Az eljövendő hadműveletekről még semmit sem lehet jósolni. Hadászati központnak Enna város tekinthető, ahonnan keleti irányban Catania felé és déli irányban Licatta felé, továbbá észak felé is lehet hadműveleteket végrehajtani.

Olasz főparancsnokság alatt harcolnak a szicíliai tengelyes csapatok

Berlinből jelentik: (B. T.) A német fővárosba érkezett értesülések rámutatnak arra, hogy Sziciliában igyekszik az ellenség partraszálló csapatait általában erősíteni. Német katonai kö-

rökben megállapítják, hogy a szövetségesek által elfoglalt területeken nincsen összefüggő arcvonal, hanem csak támaszpontok sorozata, amelyek körül folynak a harciselekmények. A szicíliai harcokról megjegyzik, hogy a támadóknak eddig nem sikerült hídfejükkel jelentősen kiterjeszteni, még

Német és olasz tájékoztatás a partraszállt ellenséges erők méreteiről

Berlinből közlik: Az események második szakaszában a további fejleményeket Sziciliában a tengely védő csapatainak teljes védekező magatartása jellemzi. A védők a partoktól távolabbi helyeken állanak súlyos harcban. Illetékes katonai magyarázat szerint a partraszállt erők kötelékei megnövekedtek. Politikai körök ostobaságnak minősítik egy semleges lapnak olyan értelmű véleményét, mintha a partraszállási hadműveleteknek politikai következményei lennének várhatóak a tengelyben. A tengely politikai és katonai közös felfogása egy pillanattal sem vált kétségessé.

Róma. (MTI.): A Messagero csütörtöki vezércikkében Pavolini az ellenségeskedés méreteiről ír. Megállapítja, hogy betörési kísérletről van szó és Angliából, valamint Amerikából nagy emberanyag és hadieszköz van útna Gibraltár és a Földközi tenger felé. A hídfejnél folytatódik a nehéz harcok és közepes űrméretű ágyúk partraszállítása. Természetesen az ellenség megállapításait nem akarjuk kikürtölni, de hasznosnak látszik, hogy Olaszországban és Olaszországon kívül teljesen tisztában legyenek az eseményekkel és

azzal sem, hogy további területnyeréseket értek el. Rámutatnak egyébként arra, hogy a tengely szicíliai csapatai olasz főparancsnokság alatt harcolnak.

Zürichből jelentik: (B. T.) A szicíliai helyzetről érkezett angolszász jelentések szerint Montgomery csapatai Augustától északra haladnak tovább. Tervük biztosan az, hogy Cataniában átkarolóhadműveleteket indítsanak. — Lentini vidékén nagyobb német feldeítő különítmények és a 8-ik hadsereg elővédei között összecsapásra került sor Tegnap dél óta ezen az arcvonal szakaszon heves harc dúl. Az amerikai csapatok Portoempedocchól és Licatából kiindulva folytatják erőfeszítéseiket. Az éjszaka folyamán további 4 helyen tettek partra erősítést Szicília déli részén. A szicíliai hadműveletek irányítója Alexander tábornok, könnyű cirkáló Sziciliába érkezett és megvizsgálta az ottlevő csapatokat.

Zürichből jelentik: A szövetségesek légiereje Nápoly környékét, Cataniát, Messinát, valamint Reggio di Calabriát bombázták.

ponthoz sem találtak el. A Matin hangsúlyozza, hogy ismét asszonyok, gyermekek és aggok estek áldozatul a támadásoknak és az északamerikaiak ismét „szinte barátságukról” tettek tanuságot. A Párizsra dobott bombák ismét nyomort, halált és pusztulást zúdítottak a város békés és munkás francia népére.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A csütörtöki német lapok az európai kulturális értékek ellen intézett hadjáratnak nevezik a brit támadást Aachen polgári lakossága és értékes műemlékei ellen. Ez a pusztítási vagy olyan szegény — írja a Völkischer Beobachter — amelyet az angolok sohasem mosnak le magukról és amely „letett a történelem már kimondta az ítéletet.

Torinóból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A légitámadás áldozatait szerdán temették a bombáktól részben feldúlt temetőben. A gyászszertartást az érsek végezte. A temetésen óriási tömeg vett részt.

Szigoru légvédelmi intézkedése Newyorkban

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Szigoru légvédelmi intézkedéseket tettek az Egyesült Államok ipari városaiban, köztük Newyorkban is esetleges légitámadásokkal szemben. A repülőterek megerősítésére különösen nagy súlyt vetnek, mert úgy vélik, hogy esetleges légitámadások után az ellenséges repülőgépek leszállhatnak és rombolóselekményeket hajthatnak végre.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az amerikai termelői miniszter a londoni rádió jelentése szerint azt mondta, hogy az amerikai hadiipar termelése nem kielégítő. Az amerikai ipar a saját csapatok legszükségesebb ellátását is alig fedezi.

Munkaszolgálatra kötelezik Horvátországban a főiskolát végzett nőket

Zágrábból jelentik: (MTI) A főiskolát végzett nők ebben az évben munkaszolgálatra kötelezettek. Legfeljebb 12 hónapos lesz a munkaszolgálat azoknak, akik most érettségiztek. Csak az kivétel, akit az orvos alkalmatlannak talál, vagy pedig aki közben férjhez ment.

Pozsonyból jelentik: (B. T.) A Hivatalos lap legutóbbi száma közli a pénzügyminiszter legutóbbi rendeletét, — amelyben kiírja a szlovák köztársaság harmadik államkölcsonének jegyzését 500 millió korona értékben. A hirdetmény értelmében valamennyi pénzügyi ügyletben július 31-ig lehet kölcsönt jegyezni.

Stockholm (MTI.) A Német TI jelenti: A német-svéd kormányküldöttség Stockholmban ülést tartott a két nemzet közötti árucseré ügyében. Az egyetértés létrejött az 1943. év második felére is.

Nagyszabású lopási bűnügyet tárgyalt a törvényszék büntető egyesbirája

4000 pengőnél nagyobb a kár — áttették az ügyet a vádtanácsához

Nagyvárad, július 15. 1943. május 26-ra virradó éjszaka kirabolták Réti Anna margittai vasúti vendéglős lakását, ahonnan értékes ruha- és fehérneműket és pedig: párna- és paplanhuzatokat, alsólepedőt, fehér damaszt abroszt, női ruhát, kötött kabátot, hálóinget, ágykabátot, kézitáskát, stb. vittek el.

Ugyanazon a hajnalon, 4 és negyed 5 óra között, Müller Andor nagyváradai fodrászsegéd két expresszcsomagot adott fel a margittai vasútállomáson, Puskás Lajos úgynök nevében s annak aláírását használva, s ugyanakkor két jegyet is váltott, egyet Nagyváradra, egyet pedig Biharpuszokiba. 1943 júniusában a Réti Annától ellopott holmikat megtalálták Müller feleségénél, aki azokat Nagyváradon az ócskapiacon értékesíteni akarta.

Müller Andor ellen lopás, felesége, született Zsiga Anna ellen pedig orgazdaság büntette címen emelt vádat a királyi ügyészség s az ügyben ma délután tartotta a főtárgyalást a nagyváradai törvényszék dr. Gavallér László büntető egyesbirája. A tárgyalásra kilenc tanu, közöttük Czillér Imre, ismert nagyváradai kereskedő, vonult fel, minthogy a vádlott azt állítja, hogy a nála talált ruhaneműek egy részét tőle vásárolták. A vádlottak két kis gyermeküket is magukkal hozták, akik közül az egyik még karonülő, a másik is alig-alig van túl azon a koron.

A személyi adatok felvétele során kiderül, hogy Müller kétizben volt már büntetve, még pedig egyszer 80 pengőre talált holmi jogtalan eltulajdonítása, másodsor pedig 1 hónapi fogháza orgazdaság miatt.

A vádirat ismertetése után Müller Andor kijelenti, nem érzi magát bűnösnek, mert ő a szobánforgó dolgok nagyrészét egy Kovács Lajos nevű, Aradról menekült ismerősétől vette, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít. Arra a kérdésre, hogy hogyan került Kovács birtokába ennyi értékes holmi, Müller kijelenti, hogy Kovács neki azt mondta: a „nője félrelépett, mire ő kidobta s a ruhaneműeket, amiket ő vásárolt neki, elvette tőle”. Arra a további, kínos kérdésre, hogy egy Aradról menekült, vagyonatlan közkatona miből vásárolhatott ilyen értékes dolgokat a „nőjének”, — Müller nem tud megnyugtató választ adni. Azt nem tagadja, hogy járt Margittán és expresszcsomagokat adott fel a vasutnál. A csomagok egyikében — szerinte — burgonya, a másikban ruhaneműek voltak. Akkoriban — úgymond — Puskás Lajos úgynökkel járt és annak nevében adta fel a csomagokat.

Közben előkerülnek a bűnjelek is, amelyek közül időközben a damaszt abrosz fodrászkapennyé, egy világos-sárga szatén ágyszerítő pedig részben gyermekpizsamává alakult át. Van közöttük egy női ballonkabát is, amelyről a vádlott azt állítja, hogy a Hangyából vette, a jelenlévő sértett viszont megismeri benne a saját, elveszett kabátját.

Müller Andorné szintén ártatlanságát hangoztatja, s állítja, hogy a férje Kovács Lajostól vásárolta a kérdéses dolgokat. Egy pontnál azonban ellentmondásba kerül a férjével, amennyiben határozottan kijelenti, hogy férje nem járt együtt semmiféle úgynökkel, min-

dig itthon dolgozott és a kérdéses éjszakán sem járt Margittán.

— Tudja maga — szegezi mellé a kérdést a bíró — hogy a nyomozás során megállapították: Kovács Lajos nevű, Aradról menekült katona nincs?

Az a sebzény ennek ellenére is megmarad amellett, hogy a dolgok nagyrészét Kovács Lajos, aradi ismerősüktől vették, akik akkor is katona volt és jelenleg is az.

Borbarát Sándor margittai állomás-előljárót hallgatja ki elsőnek tanuként a bíróság. Borbarát határozottan felismeri Müllert mint aki a kérdéses éjszakán bezörtetett hozzá és csomagfeladás iránt érdeklődött nála. Tanu arra is megegyezik, hogy Müller a csendőrség előtt letagadta, hogy azon az éjszakán Margittán járt volna. Hasonlóképpen felismeri a vádlottat Bácskai János MÁV segédtiszt is, aki még azt is elmondja, hogy Müller, aki mindvégig egyedül volt, először csak egy jegyet váltott Nagyváradra, majd amikor már távozni készült, visszafordult és még egy jegyet kért, de ezúttal Biharpuszokai rendeltetéssel.

Lakatos Gábor MÁV málházó szerint mindkét csomag papírburkolású volt, s mindenik ruhaneműt tartalmazott. Ha hármelyikben burgonya lett volna, az átérett volna a papíron. Egyébként

ugyanazt a fajta csomagolópapírt látta a sértett lakásán másnap reggel, amikor a betörés kiderült.

Czillér Imre, a következő tanu, nem tud határozott választ adni arra, hogy a vádlott által említett dolgok tőle származnak-e, minthogy azok tömegesek.

Budaházy Kálmán borbélymester elmondja, hogy Müller Andor csak rövid ideig állott a szolgálatában. A bíróságnak arra a kérdésre, hogy Müller milyen munkának bizonyult, kijelentette, hogy nem volt éppen a legideálisabb alkalmazott.

Réthy Anna sértett szintén tanuként hallgatta ki a bíróság. A tanu kijelentette, hogy a bűnjelként felhalmozott holmik a tulajdonai, viszont kára ezek révén csak csekély részben térül meg.

A károsult végül a bíróságnak arra a kérdésre, hogy mennyit értek a lopott dolgok, kijelentette, hogy kára hozzávetőleg négy-ötezer pengő. Négyezrenél semmi szín alatt sem kevesebb. Erre esküt is tett.

Minthogy így a törvény értelmében a szobánforgó bűncselekmény 10 évig terjedhető fegyházbüntetést vonhat maga után, dr. Dutkay István kir. ügyész indítványára a bíróság áttette az ügyet a vádtanácsához és elrendelte Müller Andor további fogvatartását.

Melyik területi csoportba tartozik Nagyvárad a béremelés tekintetében?

Dr. Kókay Károly nyilatkozata a Magyar Lapok számára

Nagyvárad, július 15. Kaptuk az alábbi nyilatkozatot a lapban való közlésére:

A Magyar Lapok Szerkesztőségének Nagyvárad.

A Magyar Lapok f. hó 14-iki számában tudósítást volt szives közölni a helybeli Ipartestületben a Ruházati és Textiliparosok Szakosztályának tagjai számára tartott előadásomról, amelyben a munkavállalókra vonatkozó 3630/1943. M. E. számú munkabérendelelet ismertettem.

A tudósítás két mondata félremagyarázható és ezért ezek megvilágításra szorulnak.

A tudósítás szerint „hangsúlyoztam, hogy Nagyvárad eddig az ország városai között a második csoportba tartozott, az újabb rendeletek értelmében azonban béremelési szempontból az első kategóriába tartozik.” Az általam tárgyalt munkabérendelethez ilyen intézkedése nincsen. Ellenben felhívtam a jelenlévő szabóiparosok figyelmét arra, hogy a munkabérendelethez egyidőben, tehát a Budapesti Közlöny július 1-i számában a 34.100/1943. Ip. M. számú rendelet is megjelent, amely részben módosítja a 4400/1941. Ip. M. számú rendeletet. Ez utóbbi rendelet 2. §-a értelmében a visszacsatolt keleti és er-

délyi országrészen lévő városok és községek a legkisebb munkabérek megállapító határozatokban és rendeletekben megjelölt területi csoportokba osztottak be. Nagyváradra vonatkozólag mindig a másoodik területi csoportra megállapított legkisebb munkabérekkel kellett figyelembe venni. A34.100/1943. Ip. M. számú rendelet egyes legkisebb munkabérrészekkel és rendeletekkel kapcsolatban másként rendelkezik, így többek között a szabóipar közszállítási ágazatában fizetendő legkisebb munkabérek megállapító 11.959/1938. Ip. M. számú határozat szempontjából Nagyvárad július 1-től kezdve az első területi csoportba tartozik.

A tudósítás szerint továbbá azt is hangsúlyoztam, „hogy amennyiben a jelenlegi helyzet nem lenne teljesen kielégítő, újabb tárgyalások indulnak és kilátás van bizonyos módosításokra is.” Ez úgy magyarázható, mintha tudomásom volna arról, hogy a rendelet módosítása küszöbön áll. Előadásom keretében tisztára a megjelent munkabérendelethez ismertetésére szorítkoztam.

Tájékoztatásként közöltem a jelenlévőkkel, hogy az Ipartestület az Ipkótól a munkabérendelethez magyarázó leíratot kapott. Ezt a leíratot az Ipartestület Szakosztályaival is közölni fogja. A Szakosztályok helyesen teszik, ha

Mozik műsora:

APOLLÓ: Enyém vagy.
BELVÁROSI: A papita kabát.
CASINO: Eladó birtok,
KORONA: Haditudósító kiállítás.

a munkabérendelethez megtárgyalják és a szakmájukban megállapítandó béreket közlik az Ipartestülettel. Ha a munkabérendelethez végrehajtása során kétélyek merülnének fel, úgy az Országos Ipari Munkaügyi Felügyelőséghez fordulhatnak. Soraim közlését előre is köszönve, maradok teljes tisztelettel Nagyvárad, 1943. július 15.

Dr. Kókay Károly,
keres. és iparkam. titkár.

Az ország egyik nagy gépvárára

vasöntődjé részére önálló nagy gyakorlati bíró képzett vasöntőmestert

keres, minőségi szerzőm-gépjöntvények előállításához.

Életkor 52-től 50 évig. Részletes ajánlatot képesítés és eddigi működési helyek megnevezésével Biztos jövőre jelgére

Haasenstein és Volger r. t.
hirdetőirodájában
Budapest V. Dorótya u. 8. kór.

Nagyvárad thj. város polgármestere,
21.190/1943. IX. sz.

HIRDETÉMÉNY

Értesítem a város közönségét, hogy a Baromfi és Tojásforgalmi Központ a 2980/1943. M. E., valamint a 107.500—1943. K. M. számú rendeletek alapján Nagyvárad területére a baromfi és tojás átvételével a következő országos és körzeti baromfi és tojáskereskedőket bízta meg:

Országos és baromfi- és tojáskereskedők:

Baromfitermék-kereskedők Alkalmi Egy. Budapest, Budapest Székesfőváros Községi Élelmiszerüzemi Üzeme Budapest, Hangya Termelő, Értékesítő- és Fogyasztási Szöv., a Magyar Gazda Szövetség Központja Budapest, Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, Skót-Magyar Kereskedelmi R. T. Budafok.

Körzeti baromfi- és tojáskereskedők: Fischer Béla Kisújszállás, Pillangó utca 11 és dr. Pávó Pálné Nagyvárad Rákóczi ut 31.

Egyben értesítem a város közönségét, hogy tojást és baromfit csak ezen kijelölt kereskedők által megvásárolt bazezen kereskedők által megvásárolt baromfi és tojás után írják jóvá az eladónak gazdapontokat.

Nagyvárad, 1943. július 13-án.

Dr. Gyapay s. k.
h. polgármester.

Giraud Londonba utazik. Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti; Az angol hírszolgálat szerint Giraud rövidesen Londonba utazik fontos megbeszélések céljából.

Szent László nyomda R. T. Nagyvárad

Szép betűkkel berendezett könyvnyomdája készít mindenemű nyomtatványokat, izi és kivitelben.

Rendeléseket felvesz telefonon is a nyomda. Telefon 12-27.

Állandóan újabb csapatokat vet partra az ellenség Sziciliában

Kemény harcok dúlnak a Cataniai-síkságon. Kedd estig 34 szállítóhajót és tehergőzöst süllyesztett el a német légi erő a partraszállások során

Bjelgorod területén megnehezítették az esőzések a hadműveleteket

Amszterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Churchill az alsóházban egy kérdésre kijelentette, hogy semmiféle okot nem lát arra, hogy tárgyalásokat kezdjen az Atlanti Charta megváltoztatására.

La Linea. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Gibraltárba bombáktól és torpedóktól megrongált sok hadihajó és kereskedelmi hajó érkezett.

Stockholm. (Bud. Tud.): Svédországban az utóbbi napokban fokozott behívások történtek. Az iskolák vezetőit utasították arra, milyen magatartást kell tanúsítani egy meglepetésszerű háború kitörése esetén.

Keményen és elszántan viselkedik a szicíliai lakosság a behatolt ellenséggel szemben

London. (Bud. Tud.) Londoni jelentés szerint a Sziciliába partraszállt szövetséges csapatok a 8. angol és a 7. amerikai hadseregből tevődnek össze. A két hadseregből alakult 15. hadsereget Alexander tábornok vezényli.

Berlin. (Interinf.): A német légi erő kedd estig a szicíliai partraszállás során 34 szállítóhajót és tehergőzöst süllyesztett el.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 1145. közleménye: Az ellenségnek, amely állandóan újabb csapatokat vet a harcba, sikerült tuljtni a Liccata—Augusta partsávon. Csapatai Szicília keleti partján éjszakai vállalkozás során elsüllyesztettek két nagy gőzöst és egy torpedórombolót. Megrongáltak 6 cirkálót, közülük egy nehézcirkálót, egy torpedórombolót, egy nagy kereskedelmi hajót és több kisebb hajót. A sziget felett a tengely repülői 11 gépet lőttek le. A légvédelmi üteg 12. a hajóutak 7 gépet elpusztítottak. Saját gépeink közül 14 nem tért vissza. A Földközi-tenger közepő szakaszán egyik torpedónaszádunk elsüllyesztett egy 15.000 tonnás gőzöst, egy másik búvárnaszádunk eltalált két rombolót, egy harmadik ugyancsak két rombolót. A négy romboló elpusztítottak tekinthető.

Buenos-Aires. (MTI.) A Stefani jelenti: Az északamerikai lapok beszámolnak szicíliai külföldi tudósítójuk útján a szicíliai harcokról. A tudósítók elismerik, hogy a szicíliai lakosság a bevonulókkal szemben határozottan ellenséges magatartást tanúsítanak és több őrszemet meggyilkoltak.

Súlyos és véres veszteséget okoztak a tengely erői az angolszászoknak a Liccatai hídfőnél

Berlin. (Interinf.): Az angol és amerikai inváziós csapatok a szicíliai partsávon kedden s tovább folytatták fázadozásukat a hídfők kiszélesítésére. A tengely vadászai az angolszász légi erőknek érzékeny veszteséget okoztak. Légiharcokban és a légvédelem 21 gépet pusztított el. Montgomery köteléke a sziget délkeleti részén és Patton tábornok kötelékei a déli parton harcolnak nagy erővel. Az angolszászok fokozzák nyomásukat főleg a Liccatai hídfőnél. Kedden a védők vadászai és csapatágai nem tituló sorban a szárazföldi csapatok súlyos és véres veszteséget okoztak az

ellenségnek. A brit erők elsősorban Siracusától nyugatra elterülő magas erődírményeket támadták. Támadásaikat visszaverték. A tengely légiereje érezhető módon tehermentesítette a keményen ellenálló földi csapatokat. A szünet nélküli harcok során a tenger és a partvidék felett kedden délután négy

Rendkívül súlyos volt Bjelgorodtól északnyugatra a Szovjet vesztesége

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Bjelgorod területén az esőzések megnehezítették a hadműveleteket. Ennek ellenére a németek a különböző szakaszokon nagy sikereket értek el. A szovjet beszüntette Bjelgorodtól északnyugatra ellentámadásait. — A szovjet vesztesége különösen kedden volt rendkívül súlyos.

Berlin. (Interinf.) Több, mint 400 ellenséges páncélos megsemmisítése és 212 repülőgépet lelővése világosan mutatja, milyen lépésben halad a bolsevisták erőinek felmorzsolása a nagy anyagcsatában. A német csapatok Bjelgorodtól nyugatra és északra átkaroló mozdulatokat végeztek és megsemmisítettek egy körülzárt ellenséges erőcsoportot. Két szovjet lövész ezredet teljesen felmorzsoltak és a segítségükre siető nagyobb páncélos köteléket is bekerítették. A körülzárt páncélos kötelékre is a megsemmisülés vár. Jellemző, hogy egyre nagyobb számban szöknek át a szov-

esapattal és hadianyaggal megrakott partraszállító csónakot, két löszerszállító hajót, azonkívül egy több, mint 3000 utánpótlási hajót elsüllyesztettek. Egy cirkálót, összesen 11.000 tonnányi tehergőzöst és három szállítóhajót mintegy 14.000 tonnával súlyosan megrongáltak. Több hajón tüzeket figyeltek meg. Legalább egy ezred ellenséges ejtőernyős vadásznak a cataniai mélyföldre való legrása a szerdára virradó éjjel teljes kudarcra végződött. A britek által előkészített meglepetés annál kevésbé sikerült, mert a brit kötelékek a kézenléti állások közepébe ugrottak le, így azonnali ellenállásra találtak és röviddel éjjel után az ejtőernyős vadászok nagy zömét már megölték, vagy foglyul ejtették. A terepet azonnal lezárták, hogy megakadályozzák a brit egységek kibontakozását. A hajnali szürkületben a lezárt terepet átfésülték és az utolsó brit köteléket is ártalmatlanná tették.

jet katonák, akik a német sikereket elsősorban a német nehézpáncélosoknak és a légi erőknek a páncélosokkal való együttműködésének tulajdonítják.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A Tigris páncélosok Bjelgorodnál is behozonyították fölényüket a szovjet páncélosok felett. Egy magányosan támadó Tigris feltartóztatott hét szovjet páncélost, amelyek benyomultak a német állásokba. Hat páncélost szétlőtt közülük, a hetediket pedig üldözés közben megsemmisítette meg. Ugyanekkor azonban 30 darab nehéz szovjet páncélosra bukkant, amelyek támadásra készen álltak. A német Tigris felvette a 30 szovjet páncélos ellen a harcot 16 páncélost megsemmisített. Csak a löszériány mentette meg a többi szovjet páncélost a megsemmisüléstől. Ezzel egyetlen Tigris nagyarányú áttörési kísérletet semmisített meg.

Heves küzdelmek folynak Munda sziget birtokáért

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: Japán katonai körök véleménye szerint a Salamon-szigeteknél folyó hadműveletek még nem érték el tetőpontjukat. Japán repülőknél sikerült 3 amerikai cirkálót elsüllyeszteni és egy negyediket súlyosan megrongálni. A nehéz tengeri egységek között még nem került sor összecsapásra. Knox haditengerészeti miniszter a hadműveletek kezdetén kijelentette, hogy az amerikaiak egyelőre Rabault akarják elfoglalni és onnan akarnak

Tokióba vonulni. Az amerikaiak a Csendes-óceánon el akarnak háritani minden veszélyt Ausztrália felől, egy biztosított védelmi vonalat akarnak kiépíteni.

Bern. (Bud. Tud.) A szövetségesek ausztráliai főhadiszállásáról jelentik, hogy a japán csapatok ellenállása Munda szigetén mind erőteljesebbé válik. Ennek ellenére az amerikai csapatok elfoglaltak két támaszpontot.

Súlyosan megrongálódott az acheni székesegyház a légitámadás következtében

Berlin. (Interinf.) Most vált ismeretessé, hogy szerdára virradó éjjel Achen régi német koronázóváros ellen intézett légitámadás során a több,

lap és palack esett. A károk nagyságát még nem állapították meg. Az acheni székesegyházban nyugszik Nagy Károly holtteste is. A székesegyházon kívül még több híres kultúrelméket megrongált az ellenséges terrortámadás.

Davies:

Visszaköveteli a Szovjet mindazokat a területeket, amelyeket az első világháború óta elvesztett

Helsinki. (MTI.) Davies moszkvai angolszász nagykövet, aki régen ismert politikai felfogásáról nyilatkozatot adott a Life című folyóiratnak, amelyben nagy megértést tanúsít a Szovjet követeléseiről. Davies megvan arról győződve, hogy a Szovjet visszaköveteli mindazokat a területeket, amelyek az első világháború óta elvesztett. Finnországgal kapcsolatban azt mondja, hogy a Szovjetuniónak a közeljövőben úgy kell felülvizsgálni nyugati határait, hogy biztonságát megerősítse. Ez azt jelenti, hogy Finnország egyrésze és Lengyelország a Curscon vonalig átadandó a Szovjetnek. A Szovjetunió nem tűrheti, hogy kisebb szomszédai területeit a Szovjet elleni támadásra használja fel Németország. Pétervár és Kronstadt csak 25 kilométerre fekszenek a finn határtól. Davies nyilatkozata azt mutatja, hogy a kisállamokat csak annyiban tekintik, amennyiben rájuk szükség van a nagyhatalmak biztonsága érdekében.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI. A védőerő főparancsnoksága jelenti: A szovjet csapatok erős ellentámadása Bjelgorod környékén tegnap a legsúlyosabb veszteségek között omlott össze. Egyedül az egyik szakaszon két ellenséges ezredet vertünk teljesen szét és sok foglyot ejtettünk. Oreitől keletre és északra a szovjet fokozott erővel intézett heves támadásokat, amelyek a legsúlyosabb emberáldozatok ellenére sem tudtak eredményt elérni. Miután a német csapatok ellentámadásba mentek át, a csata fokozott erővel tart. A német légi erő ismét beavatkozott a harcokba és sok páncélost megsemmisített, valamint 212 ellenséges gépet lelőtt.

Délsziciliában a német és olasz csapatok további súlyos harcot folytatnak az ellenséges partraszálló csapatok ellen, amelyek Augusta és Liccata között támadnak. Catania irányában is támadást kísérelnek meg. Német és olasz repülőkötelékek eredményesen folytatják támadásaikat az angol és amerikai hadihajók és kereskedelmi hajók ellen. A Földközi-tenger felett 33 ellenséges gépet lőttek le. Brit bombavetők az elmúlt éjjel súlyos terrortámadást intéztek Achen ellen. A belváros és az óváros lakónegyedeiben súlyos károkat okoztak. A polgári lakosság nagy veszteséget szenvedett. A támadó gépek közül 21 gépet lelőttünk. Utólagos jelentés szerint a Torinó ellen intézett legutóbbi angolszász légitámadás során a német légvédelmi erők 11 ellenséges gépet lőttek le. Német harci gépek az elmúlt éjjel Hull városát és kikötőjét támadták, valamint Anglia délkeleti hadifortosságu céljait bombázták.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Rendelet a termelők tejbeszolgáltatási kötelezettségéről

A közlelmezési hivatal utalványára tejet kell kiszolgáltatni a fogyasztónak

Nagyvárad thj. város polgármestere 3923/1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Tudomására hozom az érdekelteknek a következőket:

1. A m. kir. közlelmezési minisztérium 111.200/1943. K. M. sz. rendelete értelmében f. évi július hó 1. napjától kezdődőleg a tehenártó gazdaságok minden darab fejű tehen után évi 420 liter tejet tartoznak beszolgáltatni, tekintet nélkül a gazdaságban található tehenek számára. Ezt a tejmennyiséget a termelő folyamatosan és a tejtermelés természetének megfelelően aránylagosan köteles beszolgáltatni a közlelmezési minisztérium által kijelölt tejiparosnak, a rendelet 14. §-ában meghatározott büntetés terhe alatt.

Ez a tejmennyiség az illető gazdaság beszolgáltatási kötelezettségébe, — pontozásába — beszámítatik és a rendelet 5. §-ában körülírt eljárással az illetékes nyilvántartó hatóság útján a gazdaság gazdálkodó részére és a gazdálkodó részére kerül.

2. Tejtermékeket a készítés helyén kívül csak országosá kijelölt tejiparos hozhat forgalomba. Ki nem jelölt tejiparos, továbbá az őstermelő, aki tejenek ipari feldolgozásával foglalkozik, az általa készített tejtermékek csak a készítés helyén és csak a helyifogyasztás céljára hozhatja közvetlenül a fogyasztónak forgalomba. Az az országosá ki nem jelölt tejiparos, valamint az őstermelő, aki a tejterméket nem a feldolgozás helyén kívánja értékesíteni, köteles az általa készített, vagy vásárolt tejtermékeket valamelyik országos tejiparosnak az elkészítés, vagy vétel napját követő 48 óra alatt vételre felajánlani.

3. Tejet, vagy tejterméket f. évi július hó 15. napjától kezdődőleg a termelés helyén kívül, csak a Tejforgalmi Központ helyegységével ellátott szállítási igazolvánnyal, vagy fuvarlevéllel szabad szállítani. A szállítási igazolványt a tej vagy tejtermékek átvételére jogosított országos vagy körzeti tejiparos állítja ki és az a kiállítás évenként érvényes. Ha a termelő közvetlen fogyasztók részére más közegebe akar tejet, vagy tejterméket Nagyvárad város területére beszállítani, a városi közlelmezési hivatal által kiállított utalvány szelvénye szolgál szállítási igazolvánnyal. Tájékoztatom közlöm, hogy egyelőre csupán olyan esetben ad ki a közlelmezési hivatal tejszállítási engedélyt, amikor az átvéveő fogyasztó családjában terhes anya, 14 éven alóli gyermek, vagy igazolt tejtüplálásra utalt személyek: betegek és 65 éven felüli egyének vannak. Őstermelő a gazdaságában termelt tejet saját háztartása szükességének fedezésére Nagyvárad területén levő lakóhelyére beszállíthatja. Azt, hogy az őstermelő saját gazdaságában termelt tejet, vagy tejterméket háztartása szükességének fedezésére kívánja a termelés helyéről szállítani, a termelés helye szerinti illetékes községi elöljáróság igazolása

**Pórtoljuk
a keresztény
kereskedelmet**

alapján a városi közlelmezési hivatal által kiállított igazolvánnyal kell igazolni. A termelő által szállított ezen tejmennyiséget a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe nem szabad beszámítani.

4. A városi közlelmezési hivatal által kiállított tejtalványra, — a helybeli termelő — amennyiben tejbeszolgáltatási kötelezettség alá esik, — köteles a tejet a fogyasztónak kiszolgáltatni. Az ilyen körülmények között kiszolgáltatott tejmennyiséget a beszolgáltatási kötelezettségbe beszámítják. Az igénybevevő fogyasztó a tejtalványt a termelőtől és a termelőnek átadja. Az utalványt a termelőtől és a

szén az igényjogosult a hónap elteltével igazolja a tejmennyiség átvételét. Az ilyen módon igazolt utalványt a termelő a következő hónap ötödik napjáig bemutatja a közlelmezési hivatalnak a kiszolgáltatott tejmennyiségnek a beszolgáltatási kötelezettség teljesítésébe beszámítása céljából.

Jelen rendelkezésben foglalt intézkedések megszegése vagy kijátszása kihágást képez és 6 hónapig terjedhető elzárással büntetettik.

Miért van visszaesés a tengeralattjárók sikeres működésében?

A nagy atlanti csata mai mérlege

A német tengeralattjárók által elsüllyesztett angolszász hajóterben az utóbbi hetek alatt mutatkozott erős visszaesés élénken foglalkoztatja a visszaesés élénken foglalkoztatja a negyedik éve dúló nagy atlanti csata eldöntését látja és a végleges sikert az angolszászok javára könyveli el. Azt mondják, hogy az elhárítás döntő golyóba került, s így a németek tengeralattjáróik zömét elvesztették, a tengeralattjáró tömegtámadások veszélye tehát már nem áll fenn. Sokan a kontinens ellen végrehajtott nagy repülő-támadásoknak tulajdonítanak oly eredményeket, amelyek a tengely tengeralattjáróépítő iparát teljesen megbénították.

A látszat tényleg igazat ad ezeknek a feltevéseknek, ha azonban teljesen tárgyilagosan kívánunk lenni, nem ragadhatjuk ki csak a legutóbbi hetek eseményeit, hanem a kérdést az egész tengeri hadviselés tükrében kell megvizsgálnunk.

A tengeralattjárók hadászati alkalmazása.

Tudjuk jól, hogy a szabad fegyverkezésben hosszú időn át megátolt Németország a tengeralattjáró fegyvernemét a tengeri háború hadászati eszközéül szánta. Ez a tengeri hadviselésben merész újítást jelent, mert hiszen a tengeralattjáró eddig csak a tengeri haderők egyik kiegészítő fegyverneme volt.

A tengeralattjáró hadászati eszközé vált, ezzel alkalmazása is a hadászati szempontok szerint történt. Ez annyit jelent, hogy bevetésük, azaz összpontosított, tömeges alkalmazásuk szükségesszerűen összhangban van a tengely szárazföldi és légi hadviselésével.

A jelen háború során már több ízben előfordult az elsüllyesztési számok hirtelen visszaesése, de rendszerint nagy események előestéjén. Így 1940 márciusában közvetlenül Norvégia megszállása és a nyugati hadjárat előtt. Hasonló volt a helyzet 1941 első felében, amikor a búvárnaszádok a Fekete-tengerre helyezték át működésük színterét. Ez az átállítás a balkáni és az északafrikai hadjárat volt szoros összefüggésben. Erősen visszaesett az elsüllyesztési szám 1942 első hónapjaiban is, de röviddel ezután annál nagyobb tömegben jelentek meg az amerikai partok közelében súlyos veszteséget okozva az óceáni és partmenti angolszász hajózásnak.

Amint látjuk, az elsüllyesztési szám szorosan összefügg a hadászati feladatváltozással. Ez átcsoportosítással,

tehát bizonyos hadműveleti szünet beiktatásával jár.

A tengeralattjáró harcászata.

A búvárhajó harcászata, tehát a harcban álló alkalmazás módja és lényegében nem más, mint a támadó és védekező eljárások versengése. Hol a tengeralattjáró, hol pedig az elhárítás jut fölénybe, ami természetesen hullámzást mutat az eredményekben.

A karavánok megtalálták annak módját is, hogy a víz alatt levő tengeralattjáró helyét akár 50—60 km. távolságról is megállapítsák. Az elhárítás eszközeinek ily tökéletesedése után a tengeralattjárók a falkákban való támadási eljárásra tértek át. Ez együtt járt a bevetési időtartam hatalmas megnövekedésével. A búvárhajók 8—10 héten át tartózkodhattak a nyílt tengeren, ehhez elegendő üzemanyaggal, lőszerrel és élelemmel rendelkeztek. Az új eljárással az elsüllyesztési szám a havi 1.000.000 tonnát is túlszárnyalta.

A tengeralattjáró legveszedelmesebb ellenfele kétségtelenül a repülőgép. Gyorsaságával rövid idő alatt nagy területek felderítésére képes. Fedélzeti fegyvereivel és bombáival határozatosan száll szembe a búvárhajóval.

A szövetségesek ezért kiépítették

Miért vonták vissza a német tengeralattjárókat?

Legujabban az egyik fővárosi nagy lap munkatársának illetékes német körök az alábbi nyilatkozatot tették a tengeralattjáró háborúról:

— Mindössze annyit igaz, hogy ellenségeinknek sikerült felfedezni valamit, ami a mérhetetlen veszteségeket okozó tengeralattjáróinkkal szemben lehetővé teszi a védekezést. Természetesen csak átmenetileg. Arról van szó, hogy felfedeztek egy műszert, amelynek segítségével 250 km-es körzetben meg tudják állapítani tengeralattjáróink jelenlétét. Azangolok felfedeztek egy tengeralattjáró ellen használható magnetikus aknát is, amelynek működése a tengeralattjáró acéltömegének vonzására van alapítva. Minthogy így a tengeri offenzíva folytatásával járó eredmény nem állna arányban a bekövetkező veszteséggel, hajóink jelentékeny részét visszarendeltük. Ez az oka annak, hogy néhány hete az ellenség tonnaveszteségére vonatkozó jelentéseinkben repülőgépek és nem tengeralattjárók szerepelnek.

— A dologban tulajdonképpen nincs semmi meglepő — folytatta informátorunk. — Régi háborús tapasztalat, hogy minden új támadóeszköz felfede-

repülőalapjaikat az egész óceáni partvidéken, ahonnan a légiellenőrzést végrehajják. Mindamellett azonban marad még az óceán közepén egy kb. 600 mérföldes u. n. „halálzóna”, amelyben az állandó légiellenőrzés nem szervezhető meg.

A talány megoldása.

Ezzel szemben újabban mindgyakrabban olvashatjuk, hogy egy-egy búvárnaszád a nyílt tengeren repülőgépeket semmisített meg. A búvárhajók légvédelme, tehát szintén hatalmas lépésekkel fejlődött.

Az elmondottakból az a végkövetkeztetést vonhatjuk le, hogy a túllódal örömei korai. Hadászati tekintetben a háború új időszakába léptünk, melyben egy Európa elleni támadást várunk. Ez mindenesetre a tengeralattjárók hadászati feladatainak változását jelenti. Harcászati tekintetben is feltétlenül számolni kell olyan technikai újításokkal és újabb eljárásokkal, amelyek az elhárítás veszélyét csökkentik.

A tengeralattjáró fegyvernem még sok meglepetést tartogat, amelyet német illetékes helyen így fejeztek ki: „A búvárhajók talánya az ellenfél számára borzalmas módon oldódik meg.”

K. A.

zését egy idő múlva megfelelő védekezésközök felfedezése követi. Előrelátható volt, hogy ha elkésetten is, de egy idő múlva találnak valami védekezésre alkalmas fegyvert vagy módszert. Mint ahogy számoltunk ezzel, ez most be is következett. Ez a fordulat természetesen csak addig tart, amíg mi újabb fegyvert nem dobunk harcba. A kísérletek már folynak és ha tengeralattjáróink nagy tömegét ismét az óceáni vizekre küldjük, nem kétséges, hogy működésüknek éppen olyan hatásos eredménye lesz, mint a megelőző hónapokban.

— Olyan méretű háborúban, mint a mai, természetes dolog egyes fegyverek vagy fegyvernemek hatékonyságának változó esélye. A részletek lehetnek fontosak, de a végeredmény az, ami döntő. A tengeralattjáró offenzívában beállt szünet csak rövidebb-hosszabb ideig tartó átmenet, amely semmiképpen sem alkalmas arra, hogy a háború végső kimenetelét befolyásolja, vagy éppen eldöntse.

**Kávéházakban és vendéglőkben kérje
MAGYAR LAPOK-at**

Ötszáz gyerek között harmincöt nagyváradai fiú és leány nyaralt a Szent Endre-szigeten

Három hétig tartott a pünkösdi királyság a gyermekek számára

Nagyvárad, július 14. A Gyermekvédelmi Ligának tudvalevőleg még nincs szervezete Nagyváradon. Patkó Imre, a „Dobó Katica” polgári leányiskola igazgatója munkálkodik a helyi csoport megalakításán és mint annakidején megírtuk, tárgyalásokat folytatott ebben az irányban a polgármesternél is. Fáradozásai során természetesen állandó összeköttetést tartott fenn a budapesti központtal, amely felhívta őt, hogy szervezze meg a Liga gyermeknyaralattási akcióját Nagyváradon.

Petry Pál nyugalmazott államtitkár a Liga elnöke és vitéz dr. Klaniczay Gyula kormányfőtanácsos, a Liga igazgatója 35 ingyenes helyet bocsátott Patkó Imre rendelkezésére, szegénysorsu nagyváradai gyerekek számára, a Szent Endre-szigeten lévő Izabella-nyaraló telepen s az ügybuzgó polgári iskolai igazgató a leány és fiú polgári iskolából kijelölte és június 23-án utnak is indította a 35 gyereket — 21 leányt és 14 fiút — a háromhetes ingyenes nyaralásra.

az étkezés olyan bőséges volt, mintha nem is lenne háború.

Budapesten is jártak a gyerekek

Igen nagy élmény volt a gyerekek számára, hogy a nyaralás befejeztével néhány órát tölthettek Budapesten is. A Múzeum kertben tanyáztak, megtekinthették a főváros néhány nevezetességét s a mulatság teteje volt, hogy megmutatták nekik az állatkertet is.

— Nagy dolog volt ez nekünk — mondják a fiúk — mert ilyet sohasem láttunk azelőtt.

Igy nyaraltat a Gyermekvédelmi Liga három turnusban is 500—500 gyereket a Szent Endre-szigeti Izabella-telepen, teljesen ingyenesen. A nagyváradiak közül ötnek még az utiköltségét is fedezte s más városokban, ahol a Ligának már megalakult a helyi tagozata, még nagyobb gyermek-csoporthoz nyújtott kedvezményeket.

El vannak ragadtatva az Izabella-teleptől

Most érkeztek haza a kis nyaralók, s két első polgári fiúcskának első dolga volt, hogy látogatást tegyen szerkesztőségünkben és beszámoljon élményeiről.

El vannak ragadtatva az Izabella-teleptől. Ötszáz gyereket gyűjtött oda össze a Liga, az ország minden részéből. Voltak közöttük kolozsváriak, marosvásárhelyiek, munkácsiak, roznyóiak s más városokból is, nem is tudják a fiúcskák felsorolni mind. Fiúk és leányok vegyesen, de valamennyien 12 éven aluliak.

— Budapesten szálltunk hajóra — mesélik a fiúk — és már ez a hajózás is megigért. De aztán az Izabella telepen nagyszerű dolgunk volt három héten át. Még uszónadrágokkal és játékos ruhákkal is ott szereltek fel minket. S egész nap nem volt más gondunk, mint a játék. Reggel fél nyolc órakor szólt a csengő, aztán rövid torna következett, s nyolc órakor volt a reggeli. Aztán kiosztották a játékokat s délig szaladgáltunk, sütkéreztünk, játszottunk. Ha jó idő volt, fürdöttünk a Duna egy elkerített, sekélyes helyén s 12 órakor ebédre hívtak bennünket. Ebéd után 1 órakor lefektettek minket és aludni kellett fél 4-ig. 4 órakor uszónáztunk, aztán megint játszottunk fél 7-ig és 7-kor volt a vacsora. Utána még egy kis beszélgetés s aztán lefekvés. Sokat kellett aludnunk, hogy erősödjünk, de jól is esett, mert a sok játékkal, futkosással, fürdéssel alaposan kifárasztottuk magunkat... De néha ébren vártuk meg, hogy besötétedjék, s akkor néztük a barakkból a Dunán haladó, kivilágított hajókat. Gyönyörű volt.

Valóságos kis gyermek paradicsom ez az Izabella-telep. Tizenhat barakkban vannak elhelyezve a gyerekek s külön, hatalmas, világos barakkban van az étkezőjük. Minden barakkban két szociális védőnő ügyelt fél rájuk, aki állandóan velük tartózkodott. Volt a telepen egy oserkésparancsnok is, aki irányította a gyerekek játékait s némes szórakozásokra tanította őket. S

Piacot kérnek a Kertváros lakói

Az Erdélyi Párt régi körzetének választmányi értekezlete

Nagyvárad, július 15. Szokatlanul nagy érdeklődés mellett tartotta meg értekezletét az Erdélyi Párt régi körzetének választmánya, dr. Szabó Lajos elnöke mellett.

A magyar Hiszekegy elmondása után dr. Szabó Lajos elnöki bejelentésében reámutatott azokra a kül- és belpolitikai problémákra, amelyek az utóbbi napokban hozzájárultak a kedélyállapotok felcsigázásához. Ismertette azokat a kormányrendeleteket, amelyek a fizetések és munkabérek felemeléséről szólnak, majd a közelgő gabonacépléssel kapcsolatban az idevonatkozó rendelkezéseket magyarázta meg.

Vázolta azokat a nagy erőfeszítéseket, amelyeket az államhatalom tesz, hogy a belső front szilárdságát biztosítsa. Végzetesen tartja minden olyan irányú törekvéseket, amelyek ezt a belső magyar egységet megbontani törekvésnek.

Ezután örömmel jelentette be, hogy a régi körzet kultúrszakosztálya nagy-

sikerű magyar nótadelutánt rendezett a hadikórház udvarán. A szórakoztatásért maga a hadtestparancsnokság is köszönetét fejezte ki.

A megnyitó után Bíró László, a kultúrszakosztály elnöke ismertette a kulturbizottság jövő évi programját. Az első ünnepséget szeptember 6-án a bevonulás évfordulóján óhatja a körzet megrendezni a Sal Ferenc utcai Magyar Ház nagytermében. Ezenkívül Nagyszalontán, Élesden és Szalárdon óhajtanak hangversenyt rendezni. Az ósz folyamán a színházban, vagy a Református Kulturpalota dísztermében budapesti művészek közreműködésével terveznek egy nagyobb szabású ünnepséget. A bevételeket a nemzeti szolgálat érdekében óhajtják állítani. Hadiárva fölnevelése, Vöröskereszt, hadigondozottak segélyezése, légó, éth. célok lennének azok, amelyeket támogatni óhajtanak.

A választmány Bíró László bizottsági elnök bejelentését nagy örömmel vette tudomásul.

Hugó Viktor pénztáros beterjesztette azt a kérvényt, amelyet a Kertváros összes lakói juttattak el piacfelállítás érdekében a polgármesterhez. Indokul hozzák fel benne, hogy a Mikó ezáth Kálmán-utcai kúpiac messze van és esős időben a járhatatlan utak miatt megközelíthetetlen. Azonkívül a Kertváros közelében van a Horthy István-telep is s az itteni sokgyermekes családnyak is megtakarítanak rövidebb úttal idejüket s több gondot fordíthatnának gyermekeik nevelésére. Végül a perifériák szegény tömegei könnyebben tudnák szükségleteiket és elsőrendű élelmiszereiket beszerezni. A választmány a memorandumot teljes egészében magáévá tette és azt pártfogó coraival továbbította a polgármesteri hivatalhoz. Szvoboda József választmányi tag a telepeken az utóbbi időkben elharapódzott sorozatos betöréseket tette szóvá és kérte a választmányt, hogy a központ

úján keresse meg a rendőrséget a tekintetben, hogy az egyes posztokat erősítse meg. Szükségét látná a választmány annak is, ha a rendőrség újból plakátokon figyelmeztetné a telepek polgárságát az elsötétítés alatt elkövetett betörések következményére.

Dr. Erdely Gábor körzeti ügyész a fabeszerezés tekintetében intéz sürgős kérdést a választmányhoz. A választmány ezt a kérdést is a burgonya beszerzésével együtt memorandum formájában pártunk központja elé terjeszti.

Szabó Gyula alelnök, majd Menszár Jenő választmányi tag több egyéni kérvényeket terjeszt a választmány elé.

Dr. Fülöp Kálmán főtitkár a hozzá befutott elhelyezési kérelmeket ismerteti.

A választmányi értekezlet a késő esti órákban ért véget.

Elkésztett cukorigénylések

Nagyvárad thj. város polgármestere 3942—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Ertesítem a város közönségét, hogy az 1931. január 1-e után született gyermekek részére járó befőzési cukor kiváltásának biztosítása végett a Közelmezői Hivatal azon jelentkezőknek igénylését, akik valamilyen okból az igénylések beadásával elkéstek, folyó hó 19-én hétfőn, 20-án kedden és 21-én szerdán fél 8-tól 13 óráig pólólag elfogadja. Az igénylések beadása alkalmával a gyermek születésére vonatkozó okmányokat kell felmutatni. A hivatal a következő okmányokat fogadja el igazolásul: születési anyakönyvi kivonat, keresztlevél, újraoltás bizonyítvány, anyakönyvi értesítő, OTBA, ORBA, CSERBA könyv, iskolai bizonyítványok, valamint az állami hivatalok főnökei által körbélyegzővel igazolt születési igazolványok.

Ismételten figyelmeztetem a város közönségét, hogy fenti határidőn túl igényléseket a hivatal nem fogad el. Igényléseket a hivatal nem fogad el.

Vitéz Ruszkiczay-Rüdiger Imre altábornagy nyitja meg szombaton a Haditudósító kiállítást

Nagyvárad, július 15. Lapunk már több ízben beszámolt a Haditudósító Kiállítás nagyszabású előkészületeiről, a végzett építkezésekről és várható érdekességeiről. Azt is megírtuk, hogy a kiállítás megnyitása szombaton délelőtt 11 órakor ünnepélyes keretek között fog

végbemenni. A megnyitáson a honvédelmi minisztériumot ruszkiczay Rüdiger Imre altábornagy fogja képviselni. A nagyközönség részére szombaton délután két órakor nyílik meg a Haditudósító Század Kiállítása.

Helyszíni rádióberámolót ad...

Kellemes és kényelmes a nyaralás a tusnádi UJSÁGIRÓVILLÁBAN

A tizenkét szobás Ujságíróvilla Tusnádfürdő legmodernebbül berendezett, légszűrővel felszerelt nyaralója, a Csukás közvetlen közelében. Egy- és kétágyas szobák, panzióval, vagy panzió nélkül. Erdeklődni lehet a villa vezetőjénél: özv. Milinszky Andornénál, Tusnádfürdő, Ujságíróvilla.

Mit tartalmaz az üzletek, üzemek, berendezések és árukészletek igénybevételeiről szóló rendelet?

Mit kell bejelenteni az igénybevett üzlet tulajdonosának?

9. §.

(1) A bejelentési köteleesség (8. §. (1) — (3) bekezdés) alá eső nyersanyag- és árukészlet a jelen rendelet hatálybalépésével, az iparjogosi hatályának megszűntével, illetve a felhívás kézbesítésétől kezdődő hatállyal zár alá vétetik.

(2) A zár alá vétel hatálya megszűnik, ha

a) a bejelentő olyan ipar (kereskedés) gyakorlására kap iparjogosi hatályt és — amennyiben szükséges — kijelölést amely ipar (kereskedés) körében a zár alá vett nyersanyag- és árukészlet jogszerezni felhasználható, illetve forgalomba hozható;

b) a bejelentő a zár alá vett nyersanyag- és árukészlet a jelen rendelet rendelkezéseinek megfelelően eladja, vagy azt jelen rendelet alapján igénybe veszik;

c) az elsőfokú iparhatóság a zárt feloldja;

(3) A bejelentő a zár alá vett nyersanyag- és árukészletet az (1) bekezdésben említett időpontban meglévő állapotban saját költségén a rendes kereskedő gondosságával megőrizni köteles.

10. §.

(1) Az elsőfokú iparhatóság — a kereskedelmi és iparkamara javaslatára — felhívhatja a nyersanyag- és árukészlet tulajdonosát, hogy a bejelentési köteleesség (8. §. (1) — (3) bekezdés) alá eső nyersanyag- és árukészletet vagy annak egy részét a megjelölt iparosnak (kereskedőnek) adja el. A kereskedelmi és iparkamara az olyan áruval vonatkozó javaslatát, amelynek forgalma a közellátás biztosítása érdekében korlátozva van, a közellátási felügyelőség esetleges kivánásának figyelembe vételével teszi meg.

(2) Ha a tulajdonos a felhívásnak a megszabott időben nem tesz eleget, az elsőfokú iparhatóság a nyersanyag- vagy árukészletet, vagy annak egy részét a megjelölt iparos (kereskedő) részére igénybe veszi.

(3) A 7. §. (3) — (5) bekezdésében foglalt rendelkezéseket a jelen szakaszban meghatározott esetben s megfelelően alkalmazni kell.

Ellenőrzés

11. §.

(1) Az illetékes miniszter, az elsőfokú iparhatóság, a közellátási felügyelőség, valamint a kereskedelmi és iparkamara a jelen rendelet végrehajtásához szükséges keretben a 4. §. (1) bekezdésben említett iparos (kereskedő) üzleti könyveit, feljegyzéseit, levelezését, nyersanyag- és árukészletét megbízottja útján megvizsgálja, az iparostól (kereskedőtől) adatokat, felvilágosításokat kívánhat.

(2) Az iparos (kereskedő) az (1) bekezdés alapján gyakorolt ellenőrzés körében köteles üzleti könyveit, feljegyzéseit, levelezését, nyersanyag- és árukészletét a valóságnak megfelelően feltárni és a valóságnak megfelelő felvilágosítást adni.

(3) Az ellenőrzést végző megbízott köteles a tudomására jutott üzleti vagy üzemi titkot megőrizni.

Vegyes rendelkezések

12. §.

(1) A jelen rendeletben meghatározott teendők elvégzésére az az elsőfokú iparhatóság, az a közellátási felügyelőség, illetve az a kereskedelmi és iparkamara illetékes, amelynek területén az üzlet (üzem-) helyiség, a lakás (lakású) szolgáló helyiség), a felszerelési tárgy (berendezés), vagy a nyersanyag- és árukészlet van.

(2) A jelen rendelet alapján hozott elsőfokú iparhatósági véghatározat ellen használt fellebbezésnek a bérbeadásra vagy az eladásra vonatkozó felhívás vagy az igénybevételek tekintetében nincs halasztó hatálya.

Büntető rendelkezések

13. §.

(1) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig, időtartamát hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az

a) aki a 4. vagy 8. §-ban meghatározott bejelentési köteleességének nem tesz eleget, vagy a valóságnak meg nem felelő adatokat jelent be;

b) aki az 5. §. szerint zár alá vett felszerelési tárgyakkal (berendezéssel), vagy a 9. §. szerint zár alá vett nyersanyag- vagy árukészlettel a jelen rendelet ellenére rendelkezik, vagy azokat az 5., illetve a 9. §-ban foglalt rendelkezések ellenére a rendes kereskedő gondosságával nem őrzi meg;

c) aki a 2., 3., 6., 7. vagy 10. §-on alapuló valamely eljárás során a bérbeadás, az eladás, vagy az igénybevételek tekintetében a hatóságot valótlan adatok közlésével félrevezeti, vagy félrevezetni törekszik;

d) aki felszerelési tárgyait (berendezését) a 7. §. (6) bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére elidegeníti vagy zálogba adja;

e) aki a 11. §-ban foglalt rendelkezés megszegésével üzleti könyveit, feljegyzéseit, levelezését, nyersanyag- és árukészletét nem, vagy nem a valóságnak megfelelően tárja fel, a felvilágosítás adását megtagadja, vagy a valóságnak meg nem felelő felvilágosítást ad.

(2) A pénzbüntetésre az 1928. X. törvénycikk rendelkezései irányadók azaz az eltéréssel, hogy a kiszabható pénzbüntetés legmagasabb összeg az 1939. II. tc. 212. §-ának (1) bekezdésében megállapított összegig terjedhet. A pénzbüntetés átváltoztatására és a kihágás elvüléseére az 1939. II. tc. 213. §-ában foglalt rendelkezések nyerne alkalmazást.

(3) Az elkobzott dolgok értékesítése és értékének hova fordítása tekintetében a 6110—1941. M. E. számú rendeletben foglalt rendelkezések irányadók.

(4) A kihágás miatt az eljárás a közellátási hatóságnak, a rendőrség működési területén pedig a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntetőbírósnak hatáskörébe tartozik. Az 1929. XXX. tc. 59. §-a (1) bekezdésének 3. pontjában foglalt rendelkezés szempontjából szakminiszternek az illetékes miniszterrel (1. §. (3) bekezdés) kell tekinteni.

Hatálybalépés és hatályon kívül helyezés

14. §.

(1) A jelen rendelet az 1943. évi július havának 11. napján lép hatályba.

(2) Az 1. §. (2) bekezdésében foglalt rendelkezést az ott hivatkozott rendelkezések alapján már folyamatban tett ügyekben nem kell alkalmazni.

(3) A jelen rendelet hatályon kívül helyezése, valamint a hatályon kívül helyezéssel kapcsolatban szükséges átmeneti szabályok megállapítása tárgyában a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter — az iparügyi és a földművelésügyi miniszterrel egyetértve — rendelettel rendelkezik.

Budapest, 1943. évi július hó 8. án.

KALLAY MIKLÓS s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Érdekes előadás a magyar jog délkelet-európai kihatásairól

Ma is eleven hatóerő a magyar jog a szomszédos államokban

(Stud.) „Nemzeti kultúránknak legmagyarabb ága a nyelv és irodalom mellett a jog” — ezzel kezdte előadását a Külügyi Társaság Balkán Bizottságában Illés József egyetemi tanár, amikor is szemléltető módon mutatta be azt a kétségkívül egyedülálló hatást, amelyet a magyar jog, mint a magyar szellemi élet fájának egyik legterheltebb hajtása a tőlünk délre fekvő népekre és országokra a történelem folyamán gyakorolt. Gazdasági és közmívelődési kapcsolatokról van itt szó. A szóbanforgó terület és annak népessége évszázadokon keresztül a magyar állam fősége alá tartozott és a földrajzi adottságok érthetővé teszik, hogy kölcsönös, elevenen létező szellemi és anyagi jószágosere követtek be.

A legszembeötlőbb ez a hatás horvát viszonylatban. A magyar jogrendszer, a Szent Korona tanától áthatott közjogi elvek és a nemesi és úrbéri jogviszonyokon felépülő magánjog, egyéges keretben elsősorban Werbőczy István Hármaskönyvében áll előttünk. Ez a kiváló munka az újkor hajnalán, 1517-ben jelenik meg elsősorban nyomatásban latin nyelven, horvát fordítója 1574-ben tette közzé a horvát nyelvű kiadást. Ezt a művet azért kellett horvátul megjelentetni, mert a Magyarországon érvényes jogszabályok horvát nyelven való közzététele gyakorlati okokból a horvát nép számára is szükségesnek mutatkozott. A fordítás a Muraközben, a ma: Drávavárhelyen jelent meg annak bizonyosságai, hogy ez a terület és annak lakossága már abban az időben az öszekötő híd szerepét játszotta a magyar és horvát nép között.

Hivatkozott itt az előadó arra a rendkívüli figyelemreméltó körülményre, hogy ezt a Pergoics-féle fordítást 1909-ben a szerb királyi akadémia kiadványai között újból megjelentették és pedig azért, mert annak nyelve a mai horvát és szerb nyelv közös őseinek első nyomatásban is megjelent emléke. Ez a nyelv Tagányi szerint a horvátul, illetve szlovénul kevert magyar nyelv volt. A kölcsönhatások tehát megmutatkoztak nyelvi téren, amit a jogi szakkifejezések egybevetése bizonyít, azután az egyes jogi intézmények behatóbb vizsgálata meglehetősen sokrétű összességűvé válik, hogy mutat a családjog, vagyonjog, élel közötti és halálesetre szóló jogviszonyok terén.

— Nem szabad elfelejtenünk, — fűzte tovább gondolatait az előadó — hogy a zágrábi egyetemen a jogi tanulmányok során ma is kötelező a Tripartitum magánjogának hallgatása és abból vizsga letétele.

Bár a részletek elemzése nélkül, de

azért nyomatékosan kidomborította az előadás azt, hogy a jogi téren való kölcsönhatások sem az 1848-as, sem az 1918-as politikai változás nyomán nem értek véget és azok létezése ma is kétségtelen.

A történeti magyar gondolat ébrentartása és erősítése érdekében nem kis jelentősége van annak a körülménynek, hogy a Hármaskönyvben szabatosan megfogalmazott, azonban már 1440 óta a nemzet összességét képviselő karok és rendek köztudatában élő szent Korona eszme milyen mértékben érvényesült a magyarság és déli szomszédainak politikai kapcsolata terén. Ez a gondolat, az államnak eszményített fogalma fűzte hozzánk a Havasalföldet, vagy a dalmát városokat. Nem hűbéres viszony volt ez, hanem afféle barátsági szerződés, melyet az ottélők magukra kötelezőnek tekintettek, tehát a Szent Korona eszméjének értékét és valóságát nyíltan elismerték.

A magyar magánjog más vonatkozásokban, így különösen a görög kereskedők irányában is kifelé szóló hatással jelentkezett. A Hármaskönyv görög nyelvű fordítása, melynek egyik kézirat példányát az Athos-hegyi Xerepotamu kolostorban őrzik, a nagyszombati görög kereskedő társaság számára készült, akik a levantei kereskedelmet bonyolították le Erdély és a Közelkelet között. A magyar ügyfelek nagyszáma és a peres és perenkívüli jogviszonyok gyakori előfordulása teheti indokolttá ennek a fordításnak a megjelentetését. Noha az újabb időkben a magyarság nem érintkezett oly sűrűn görög kereskedőkkel, azért a fennálló jogi kölcsönhatások bizonyítására megemlítette az előadó a védjegyjogról szóló újabb görög törvényt, valamint hasonló törvényt török vonatkozásban az iparfejlesztésről.

Az előadás végén arról szölt Illés professzor, hogy nem érhetjük be a mult vizsgálatával, aminthogy ő sem kizárólag a Werbőczy kultuszának kívánt az elmondottak kapesán hódolni, hanem gondolni kell a jövőbeli feladatokra, ami a magyarság szempontjából ezen a területen nem más, mint a sajátos magyar kultúra kiegészítése ott, ahol a történelmi vezetőszerp ezer éven át mindig a magyarságot illette!

(Karl János.)

**Hirdetéseket
telefonon nem vesz fel
a Kiadóhivatal**

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Dr Hlatky Endre Budapestén. Nagyvárad, július 14. Dr Hlatky Endre városi főispán szerda délután hivatalos ügyben Budapestre utazott. A főispán pénteken érkezik vissza Nagyváradra.

Dr Dobay aljegyző Nagyváradra utazott a tüzfiaellátás ügyében. Nagyvárad, július 14. Dr Dobay István aljegyző, a városi közellátásügyi hivatal vezetője ma délután Nagyváradra utazott, hogy ott a város fiaellátása ügyében tárgyalásokat folytasson.

Kisgyűlés és közgyűlés a városházán. Nagyvárad, július 14. A városi törvényhatósági bizottság július 20-án kisgyűlést tart, július 30-ra pedig összehívják a törvényhatósági bizottság közgyűlést.

MAVOSZ nyugdíjasok teli burgonya és hagyma beszerzése imatt sürgősen jelentkezzenek hivatalos helyiségünkben. Elnökség.

CSÖKKEN VENEZUELA ÉS MEXIKÓ OLAJTERMELÉSE. (MN.) Venezuella, a világ harmadik legnagyobb olajtermelő országának olajtermelése valószínűleg elsősorban szállítási nehézségek miatt számottevő csökkenést szenvedett. 1942-ben a termelés az előző évi 224 millió hordóról 146.5 millió hordóra esett vissza. Ezzel a 35 százalékos csökkenéssel Venezuella olajtermelése nyolc év óta ki nem mutatott mélypontra ért el. Mexikó olajtermelése — itt is elsősorban a tartályhiány éreztette hatását — hasonlóképpen csökkenő irányzatot mutat. A szóbanlévő időben a termelés 40 millióról 30 millió hordóra, azaz 25 százalékkal esett vissza.

HASZNOSITJÁK A BRAZILIAI ÓSERDŐKET. (MN) Mint Lisszabonból jelentik, az északamerikai kormány szervezésében júliusban nagy-szabású expedíció indul a még mindig ismertlen braziliai óserdők átkutatására. A legmodernebb felszerelésű expedíció feladatai közé tartozik az is, hogy különböző földrajzi és geológiai kutatások mellett repülőterek létesítésére alkalmas területeket keressen. Észak-Amerika gazdasági körrei az expedíciótól hálás üzleti lehetőségek feltárását várják.

A NAGY ATLANTI CSATA mai mérlegéről közöl érdekes cikket a „Magyar Katonaujság” heti száma. A cikk megvilágítja, hogy a tengeralattjáró-háború terén újabb eszlelt visszaesés nem az angolszászok győzelme, hanem annak okai a német tengeralattjáró flotta új tengeri hadműveletekre való felkészülésében van. A tizenkétoldalas színes, képes melléklettel ellátott „Magyar Katonaujság” legújabb száma is sok értékes cikket, riportot és gazdag képanyagot tartalmaz. Ára változatlanul 10 fillér: kapható mindenütt.

A Bihar Egylet vasárnap kirándulást rendez a révi szorosba és csepkőbarlanghoz. Indulás 6.24 óras vonattal, — visszaérkezés este. Jelentkezések Major fényképezésben (Rákóczi-uton).

Podrázziparosok közgyűlése. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Podráz Szakosztálya folyó hó 19-én (hétfőn) délután 4 órakor rendkívül közgyűlést tart, melyre az összes tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: A munkabérek szabályozása ügyében hozott rendelet ismertetése.

Értesítés. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Vas- és Fémipari szakosztálya felhívja mindazon tagjai figyelmét, hogy akik lemezigénylés, illetve utalvány birtokában vannak, vaslemezről VI./110-ig, horganyzott vaslemezről VI. számú sorozatu utalványokkal az anyag átvételéért a mai naptól számított 8 napon belül Andrányi Károly és Fiai cégnél jelentkezzenek, mert a nem jelentkezők utalványa idejét veszti, tehát érvénytelen lesz. — Ismételten felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy a segéd-munkakönyvét és a tagsági könyvet felülvizsgálás megajtése végett haladéktalanul mutassák be a szakosztályi irodában. Elnökség.

Halló figyelem! M. Antalfy Maróit nagy jótékony célú díszelőadása a **Szigligeti Színházban** szombat d. u. 6 órai kezdettel a **balettiskola** kiváló növendékeinek fellépésével. **Jegyek a tánciskolában** kaphatók délután 3-tól.

A bélműködés szabályozása és a gyomremésztés előmozdítása céljából ajánlatos időközönként réhány napon át reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Kérdezzék meg orvosát!

40 ember vesztette életét Párizs újabb bombázása alkalmából. Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Párizs külvárosa ellen intézett legutóbbi angolszász bombatámadás következtében 40 ember meghalt és több mint 100 megsebesült. Eltálatlak egy árva házat

Kedvezményes áron baromfit oszt ki a földművelésügyi miniszterium. (MTI) A földművelésügyi miniszter a baromfitenyésztés minőségének javítása érdekében 30.000 baromfit oszt szét kedvezményes áron. Erdélyben a szétosztást az EMGE, illetve az erdélyi kirendeltség végzi.

Több kis halászhajót süllyesztettek el a szaloniki öbölben. Berlinből jelentik: (Interinf) Egy ellenséges tengeralattjáró több kis halászhajót elsüllyesztett a szaloniki öbölben. 6 halász életét vesztette.

Szolgáltatós gyógyszertárak:

- II. CSOPORT:**
ARANYASAS gyógyszertár, Szt László tér 6. (M. Kain E.) 25-74.
FEHÉR KERESZT gyógyszertár, Rákóczi-u. 2. (Pakala Gy.) 14-46.
SZENT LÁSZLÓ gyógyszertár, Szent István-tér 1. (K. Hegedüs I.) 19-29.
MEGVÁLTÓ gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 55. (Németh L.) 32-01.
 A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathat reggelig tart.

Merész téna, társadalmi problémákat boncoló film.
 Szilágyi Szabó Eszter, Perényi és Zsilley Margit

Enyém vagy!

APOLLO

BELVÁROSI.

Pepita kabát

Egry M., Latabár K., Vaszary P., Maklár Z., a 2 Pethes

Felhívás a cipésziparosokhoz! Felhívjuk a cipésziparosok figyelmét, hogy folyó hó 16-án azaz pénteken este 7 órakor az Ipartestület székházában tartandó szakmai értekezletre, melyen az új munkabérek és az anyagosztás lesz a tárgy, pontosan és minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Vezetőség.

Nagyvárad thj. város adóhivatala
 5128—1943.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY
 Alulírott városi végrehajtó közölni teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1943. július 27-én délelőtt 11 órakor, a másodikat 1943. augusztus 5-én délelőtt 11 órakor a városi közraktárban (Thaly K.-u. 2.) kintűzöm.

- Árverési feltételek:**
1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.
- Nagyvárad, 1943. július 15-én.
Kuszenda Frigyes,
 végrehajtó.
 A kiadmány hitelűl: **Molnár** kiadó.

Halló figyelem!
M. Antalfy Maróit
 nagy jótékony célú díszelőadása a **Szigligeti Színházban** szombat d. u. 6 órai kezdettel a **balettiskola** kiváló növendékeinek fellépésével. **Jegyek a tánciskolában** kaphatók délután 3-tól.

Felemelte a város üzemi igazgatósága a kéményseprési díjat

Nagyvárad, július 15. Az üzemi igazgatóság szerdán délután dr Gyapay László polgármester-helyettes elnöklete alatt ülést tartott. Foglalkozott az értekezlet elsősorban az üzemi munkások július 1-től számított bérpótlékával. Megállapította az igazgatóság, hogy a hadiüzemekben 23, a nem hadiüzemekben pedig 15 százalékos lesz a bérpótlék. Tárgyalta az igazgatóság a kéményseprési díj felemelésének a kérdését és úgy döntött, hogy július hó 1-től számítva a kéményseprési díjat felemelik. Miután a szénárak, valamint a fuvarozási és szállítási költségek jelentősen emelkedtek, illetékesek hozzájárulásával, közelfekvő az a tény, hogy az üzemi igazgatóság javaslatára nemsokára emelni fogják az üzemi szolgáltatások többi díjait is.

Az Actio Catolica 104. sz. filmkritikája

„9 MUZSA” Gaillavet-szatira a háboru előtti francia szellemi életéről.
 „LÁZADÓ FÉRJ” Magda Schneider játékára alapított kedves, fordulatos vigjáték.
 „ÖRÖKKÉ VARLAK” Érzelmes romantika, spanyol granddall, bikaviadalkokkal, vallási mozzanatok helytelen alkalmazásával. Egyébként közömbös.

Nagyvárad város legújabb térképe
 nagy fali 2 P, kisebb színes 1 80 P kapható a **MAGYAR LAPOK** kiadóhivatalában

Nagyvárad thj. város adóhivatala
 5129—1943.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY
 Alulírott városi végrehajtó közölni teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1943 július 30-án délelőtt 11 órakor, a másodikat 1943. augusztus 7-én délelőtt 11 órakor a városi közraktárban (Thaly K.-u. 2.) kintűzöm.

- Árverési feltételek:**
1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékére való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.
- Nagyvárad, 1943. augusztus 14.
Mester Mihály,
 végrehajtó.
 A kiadmány hitelűl: **Molnár** kiadó.

30 ezer baromfit oszt szét kedvezményes áron a földművelésügyi miniszter.

(MTI.) A földművelésügyi miniszter a baromfitenyésztés minőségének javítása érdekében 30.000 baromfit oszt szét kedvezményes áron. Erdélyben a szétosztást az EMGE, illetve az erdélyi kirendeltség végzi.

Milyen növényeket jelöltek ki termesztésre Bihar megyében és a környező vidékeken?

A Hivatalos Lap legutóbbi számában rendelet jelent meg az ipari növények termesztését szabályozó rendelet, amely többek között Bihar megye, Nagyvárád és a közvetlen környék kötelező ipari növényeit jelöli ki. Eszerint Bihar megyében napraforgót, olajlent, repcét, Nagyvárádon pedig olajlent, napraforgót, rostlent és repcét kell termelni minden nagyságu birtok 7 százalékban. A szomszédos Békés megyében ezeken kívül ricinust és kenderet, Hajdu vármegyében többnyire napraforgót, repcét, olajlent, Szatmár vármegyében a fentiek mellett szójababot kell termelni.

RÁDIÓ

PÉNTEK, JULIUS 16.
Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 11.15 Két vonósnyegyes.
- 11.40 Csajkás Bódog dr. felolvasása.
- 12.10 Melles Béla-zenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Folyamerók fuvózenekara.
- 15.05 Hubert Lajos gondolkázók.
- 15.30 Szablay János előadása.
- 15.45 Horváth Dudás József cigányzenekara.
- 17.00 Rádiózenekar.
- 18.00 Német hallgatónknak.
- 18.20 Török Erzsébet népdalfeldolgozókat énekel.
- 18.40 Sportközlemények.
- 19.00 Filmadalok.
- 19.35 Dr. Molnár Sándor előadása.
- 19.50 Tosca. Opera.
- 22.00 Hangképek a stockholmi svéd-magyar atlétikai mérkőzésről.
- 22.20 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 19.00 Markó Árpád ny. ezredes előadása
- 19.25 Magyar nóták.
- 20.15 Kie-Lien-Nio művészettörténeti előadása.

SZOMBAT, JULIUS 17.
Budapest I.

- 5.40 Úzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A rádiózenekar műsorából
- 11.15 Nánássy-Megay Edéné zongorázik
- 11.40 Képes Rezső előadása.
- 12.10 Sovinszky László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 4.00 Bura Sándor cigányzenekara.
- 15.00 Művészemlek.
- 15.30 Dr. Biró István előadása.
- 17.00 Az olasz rádió műsorából.
- 17.35 Ambrózy Ágoston csevegése.
- 18.00 Egy nap a világ. Mai történet.
- 20.05 Régi népszínházi esték.
- 21.15 Hangképek innen-onnan.
- 22.10 Tánzene.
- 22.50 Operettválogatás.

Budapest II.

- 19.00 Mezőgazdasági félóra.
- 19.30 Zenekari művek.

Zakar András

Tihamér püspök élete

ahogyan kortársai látták

Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvtisztálunknál.

Ujból szabályozták az ipari növények kötelező termelését

Háromszorosára emelték a termelési előleget

A kormány már most kiadta az ipari növények 1943-44. gazdasági évi kötelező termeléséről szóló rendeletet. A rendelet korai kiadásával az volt a kormány célja, hogy a gazdák idejében elkészíthessék vetési terveiket és hogy a kötelező beszolgáltatás rendszerébe könnyen be tudják illeszteni az ipari növények termelését.

Az új rendelet alig jelent változást a most érvényes hasonló tárgyú rendelettel szemben. A rendelet függeléké állapítja meg, hogy melyik járás (város) területén milyen ipari növényt kell termelni. Mint ebben az évben, a jövő évben is a 15 kat. holdnál nagyobb szántóterülettel rendelkező gazdák kötelesek szántóterületük 7 százalékán ipari növényeket termelni. A ricinus tekintetében az új, bevált vetőmag lehetővé tette, hogy a kötelezettek szántóterületük nem 3, hanem 2 (kettő) százalékán legyenek kötelesek ricinust termelni, azonkívül a ricinustermelésre kijelölt területek felső határát is kissé csökkenteni lehetett.

A cukorrépára és a dohányra vonatkozó rendelkezések általában azonosak az idén érvényes rendelkezésekkel, a cukor- és dohányüzemséglet biztosításához fűződő nagy érdekekre való tekintettel azonban bizonyos mértékig ki kellett terjeszteni a cukorrépa- és dohánytermelési kötelezettséget. A dohánypapjait lebontását és jelentős átalakítását en-

gedélyhez köti a rendelet.

A vetőmagellátás terén meghagyja az új rendelet azt a bevált kedvezményt, hogy a szerződés alapján termelő gazdák kölcsön-, illetve kedvezményes áru vetőmagot kapnak; a szerződést nem kötő gazdák pedig a Futuránál vásárolhatnak hatósági áron vetőmagot. Fontos új rendelkezés, hogy a termelési szerződést december 31. napjáig meg kell kötni.

Azok a kedvezmények, amelyekhez az ipari növények termelésénél a gazdák már hozzászoktak, így a kölcsönvetőmag, műtrágya, termelési előleg, erőtárgy-kormányjuttatás, megilletik a gazdákat a jövő termelési évben is. A termelési előleget azonban — változatlan feltételek mellett — háromszorosra, 50 pengőről kat. holdanként 150 pengőre emelte fel a kormány. A műtrágyajuttatás mennyisége maradt a régi, az igénylési határidőket azonban a gazdák érdekében kissé korábbra tették. Új és nagyjelentőségű kedvezmény, hogy rost- vagy magkender, rostlent vagy olajlenszalmat termelési szerződéssel termelő gazdák a beszolgáltatott kórómennyiség átvételi árának 10 százaléka erejéig gazdasági kender- vagy lenárut kapnak hatósági áron.

Az ipari növények termelése alól felmentés iránti kérvényeket legkésőbb december hó 31-ig kell előterjeszteni. (MTI.)

Leugrott a robogó vonatról egy szökött rab

Kétnapos buikálás után fogták el

Julius 10-én a nyírmártonfalvai erdőre néhány rabot munkára küldtek ki. A délután folyamán, amikor a rabok fát raktak a vagonba s az egyik fogházról félre nézett, Soós Lajos rab felhasználta a kedvező pillanatot és megszökött.

Soós Lajost 1943 márciusában, lopás büntetése miatt 10 havi börtöncselelték el, jelenleg ezt a büntetését töltötte. Szökése után mindjárt megindult a nyomozás kézrekerítésére s már július 11-én eredménnyel is járt. A kassai csendőrszereparancsnokság Nyíradonyban elfogta Soós Lajost, aki elmesélte, hogy rabruhája nagy kellemetlenséget okozott neki, ezért igyekezett valami más ruhát szerezní. Mindenki, aki felfedezte szokatlan öltözékében, rögtön üldöz-

zöbe vette és kézre is került, két nyíradonyi lakos lett rá figyelmes, akik közelharc után elfogták és átadták a csendőrsnek.

A nyomozás a rab vallomásaival ellentétben megállapította, hogy Soós Lajos nem az általa említett módon szökött meg, hanem a cseredőről hazafelé térve, a mozgó vonatról ugrott le és a közeli bokrok között elrejtőzött üldözői elől. Ugyancsak megállapítást nyert az is, hogy szökés közben Soós Lajos a városi gazdasági vasutól polgári ruházatot is lopott, nevezetesen egy nadrágot és egy sapkát.

Az ügy érdekessége az, hogy a két nyíradonyi lakos, akik a rabot elfogták, a küzdelem hevében bántalmazták és ütlegelték, amiért testisértés címén megindult ellenük a vizsgálat.

Leszurta fiát az izgága apa

Összeveszett feleségével, ütötte-verte és az anyja segítségére siető fiút sebesítette meg a késsel

Székesfehérvárról jelentik: Megrendítő véres családi háborúság játszódott le érdligeten. Deák János földműves házában. Deák János a napokban összeveszett feleségével és a veszekedésből verekedés lett, melynek során Deák ütötte-verte feleségét. Ezt látva fiok, a 18 éves Pál,

édesanyja segítségére sietett és le akarta fogni az apját, mire Deák János kést rántott elő és ezzel fiát megszurta. A sérült fiút a kihívot mentők beszállították a Szent János-kórházba, a szurkáló családapa ellen pedig a csendőrség megindította a vizsgálatot.

Kik kapták az iparegyesület érmeit és jutalmát

Az Országos Iparegyesület minden évben jutalommal és díszéremmel tünteti ki azokat az iparosokat, munkásokat és üzemvezetőket, akik a magyar ipar fellendítése és fejlesztése terén kiváló érdemeket szereztek. Az idei jutalmakat most osztották ki. Ezüst díszérmét kapott ipari jeleségéért Bohus János mézeskalácsosmester, Székely Miklós villamosági vállalkozó és Láver Ferenc műszergyáros. Ezüst munkáséremmel tüntették ki Güre Sava művezetőt, Horváth Károly üzemi alkalmazottat, bronzéremmel Szallar István szíjgyártó mestert. Jutalmat kaptak még Sütő László betűszedő, Bogonyi János és Csefkő László mézeskalácsossegédek. (Magy. Tud.)

APRÓHIRDETÉSEK

Állást nyee

Megbízható sofírt fagazas autóhoz keres Dreher-Haggenmacher Nagyváradj Sörgyár, Jelentkezni lehet 10 és 12 óra között váradszőlősi telepen. 402

Perfekt gyors- és gépirónót, aki kalkulálni is tud, azonnalra keresek. Jelentkezni Papp Zoltán, Magyar Lapok kiadóhivatala 12-1 óra között. 400

Ügyes bejárónót keresek reggeli órákra. Köpnyves ügyvéd, Szaniszló-u. 4.

Szobaleányt, közeli tanyára felveszk. László, Alapi-u. 13. 410

Adás-vétel

Tangóharmonika 120 basszusos eladó. Varga, Szent Anna-u. 33. 290

Különlele

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Jugatlan

Megvételre keresek jóforgalmu pékéséget. Cimeket a kiadóba kérek. 399

Lakás

2 szobás magánházat megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek. 409

Egy pékség — lakással kiadó. Halász-u. 35-a. 408

Oktatás

Gimnáziumi érettségivel bíró fiatal ember javítóvizsgára előkészít. Lukács György-u. 40. sz. 1. ajtó. 398

Javító- és magánvizsgákra egy-két tanuló felsősöket is előkészít középiskolai tanár. Ugyanott német és angol nyelv-órák. Beöthy Ödön-u. 42. 392

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.